

Sovietinis mentalitetas skalūninių dujų byloje

Sovietų sąjunga buvo autokratinė valstybė, kuriai vadovavo visažinė komunistų partija (KPSS – komunistiškąją partiją sovietų sojuzą). Visi SSSR piliečiai turėjo mąstyti taip, kaip liepia KPSS ir jos neklystantis generalinis sekretorius. Visi kitaip mąstantys buvo viešai vadinami kapitalistų ir Amerikos agentais.

1990-aisiais iškovojojome Nepriklausomybę ir prisiekėme kurti demokratinę Lietuvą. O kaip žinome demokratinėje šalyje žmonės gali turėti skirtingas nuomones ir viešai jas reikšti. Tik ne Lietuvoje – net ir praėjus 20-iai metų po Nepriklausomybės atkūrimo. Dabar dažniausiai kitaminčiai apšaukiami „Gazprom“, „Lukoil“ arba tiesiog Rusijos agentais. Ir nelabai svarbu, koku klausimu išsiskirs valdžioje esančių ir piliečio nuomonės. O jei, neduok Dieve, pilietis išdrįs pareikšti kitokią nuomonę naftos, dujų ar elektros klausimais, taps „amžinu“ Rusijos agentu. Todėl kyla pagrįstas klausimas, ar Lietuva yra demokratinė valstybė, ar piliečiai gali laisvai reikšti savo nuomonę? Lietuviška demokratija kažkokia labai kreiva, jei prisipažinę kėgėbistai gali be apribojimų užimti aukštus valstybinius postus, o nuoširdžiai Lietuvos valstybės ateitimi besirūpinantys piliečiai yra vadinami Rusijos agentais.

Lietuvos žaliųjų judėjimo aktyvistai tai patyrė daug kartų, pradedant Būtingės naftos terminalu, kuris buvo parduotas Rusijos kompanijai, ir baigiant planais išgauti Lietuvoje skalūnines dujas. Nesvarbu, kad jų gavybą uždraudė Prancūzija, masiškai protestuoja Bulgarijos ir kitų šalių žmonės. O Lietuvoje jau iš anksto vienas Seimo narys (ir net profesorius!) perspėja, kad siekdamas išsaugoti dujų tiekimo monopolį „Gazprom“ gali pasitelkti „žaliųjų“ propagandą, pseudoekspertus ir pan. Ką tai primena? Ogi dviejų dešimtmečių senumo KPSS veikėjų leksiką: kitaip manantys yra priešai, agentai, išdavikai. Gerai dar, kad profesorius neragina jų naikinti.

Bet juk patys amerikiečiai, kur skalūninių dujų išgaunama labai daug, neneigia, kad skalūninių dujų gavyba yra labai tarši, ir abejoja šios ūkio šakos ekonomiškumu. Pitsburgo mieste (JAV), kuris yra skalūninių dujų gavybos zonoje, valdžia praėjusių metų pavasarį patarė gyventojams negerti vandentiekio vandens ir nenaudoti jo maisto ruošimui. Paranojiškos prigimties žmogelis dar gali pagalvoti, kad prancūzams ir bulgarams vadovauja Maskva, bet labai sunku patikėti, kad ir Pitsburgo miesto valdžiai nurodinėja plaukuota „Gazprom“ ranka.

Taigi iš sovietinio lagerio mes ištrūkom, bet sovietinį mentalitetą išsaugojom: demokratinės Lietuvos valdantieji negali toleruoti nepriklausomai mąstančių ir savo nuomonę laisvai reiškiančių piliečių. Tačiau tik laisvas žmogus gali ginti laisvę, o vergas savanoriškai renkasi vergovę. Sociologinės apklausos rodo, kad vis daugiau žmonių Lietuvoje yra linę „vardan aukso ir gardaus valgio šaukšto“ išsižadėti laisvės. Apsaugok mus, Viešpatie, jei sovietinį vergo mentalitetą paveldėjo ir jaunimas.

O skalūninių dujų ieškotojai jau beldžiasi į Lietuvos Vyriausybės duris: štai lietuvišką naftą eksploatuojančio Lenkijos naftos koncerno grupės „Lotos“ prezidentas Pawelas Olechnowiczius pranešė premjerui Andriui Kubiliui, jog ketina savo valdomuose naftos telkiniuose ieškoti skalūninių dujų. Pagal Lietuvos įstatymus „Lotos“ tą gali daryti nors ir šiandien. Skalūninių dujų paieška Lietuvoje domisi ir JAV kompanijos „Chevron“ atstovai, kurie taip pat varsto premjero duris. Susidaro įspūdis, kad Vyriausybė nemato jokių problemų pompuoti į požemius tūkstančius tonų chemikalais užteršto vandens, kuris ne tik gali užteršti geriamąjį vandenį, bet ir neišvengiamai žemės paviršiuje suformuos cheminio vandens baseinus, kurių problemos dar niekas pasaulyje neišsprendė.

Tačiau kas ta chemija, jei „vyksta karas“ - karas už Lietuvos energetinę nepriklausomybę! Žinovai samprotauja, kad nuosavų skalūninių dujų Lietuvai pakaktų 30 – 40 metų, bet kiek kainuos jų išgavimas – nežino niekas. Dar svarbiau – už kiek jas parduos Lietuvos vartotojams „Lotos“, „Shevron“ ir kitos užsienio kompanijos. Taigi, iš tos „skalūninės“ Lietuvos nepriklausomybės ne kas ir lieka. Gal tik cheminės balos prie mėlyno Nemuno vingio...